

Изборном већу Факултета политичких наука

На основу одлуке Изборног већа Факултета политичких наука од 8. јула 2016. и одлуке Декана број 02-2596/1 од 14. септембра 2016, а у складу с чланом 63. став 1, чланом 64 став 1 и чланом 65, став 1 Закона о високом образовању (*Службени гласник РС*, број 76/2005 и 100/07-аутентично тумачење, 97/08 и 44/10), чланом 6 Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду и чланом 49 став 1 тачка 3 и ставом 4 и 5 Статута Универзитета у Београду-Факултета политичких наука, именовани смо у Комисију за припрему извештаја о кандидатима пријављеним на конкурс објављен у листу *Послови* 21. септембра 2016. године за поновни избор ванредног професора, односно избор редовног професора за ужу научну област Филозофске, социолошке и психолошке студије.

После прегледа конкурсног материјала, са задовољством подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс се у прописаном року пријавио један кандидат за избор у звање ванредног, односно редовног професора за ужу научну област Филозофске, социолошке и психолошке студије, и то др **Зоран Кинђић**, досадашњи ванредни професор за предмет Филозофија.

Зоран Кинђић је рођен 2. II 1961. у Панчеву, где је завршио основну и средњу школу. На студије филозофије на Филозофском факултету у Београду уписао се 1981, а дипломирао је 1987. 1993. одбранио је магистарски рад *Хајдеггера критика антропоцентризма* на Филозофском факултету у Београду, а на истој установи 2004. одбранио је докторску дисертацију *Проблем неидентичног у филозофији Теодора Адорна*.

Зоран Кинђић је од 1989. до августа 1999. радио као асистент-приправник и асистент на Факултету политичких наука у Београду. Од 2002. поново ради као асистент за наставни предмет Филозофија. За доцента за исти предмет изабран је 2007, а у звање ванредног професора 2012.

Од 1989. до 2000. Кинђић је био члан уредништва часописа *Гледишта*. Од 2011. је члан уредништва часописа *Истина* (Шибеник–Београд), од 2010. члан уређивачког одбора часописа *Интеркултуралност* (Нови Сад). Кинђић је члан уредништва часопис *Луча* (Никшић). Учествовао је у пројектима Института за филозофију *Савремена филозофија* (од 1991. до 1995) и *Историја филозофије* (од 1996. до 1999). Тренутно учествује у пројекту Института за филозофију *Динамички системи у природи и друштву: филозофски и емпиријски аспекти* (2011–2016). Киђић је тренутно и председник програмског савета „Видовданских сусрета“ у Смедеревској Паланци. Члан је Српског филозофског друштва, ФОРЕЛ (Форум за истраживање религије) при Институту друштвених наука у Београду и Међународног центра за православне студије.

Зоран Кинђић је приложио следеће радове објављене после избора у звање у којем се сада налази (ванредни професор), односно одговарајући материјал којим се доказује испуњавање услова предвиђених горенаведеним конкурсом:

Монографија:¹

Увод у филозофију религије, Досије студио – Филозофска комуна, Београд, 2016, стр. 397, 24 cm, ISBN 978-86-6047-214-6 (ДЦ) **ID=226127116** M42

Радови објављени у часописима међународног значаја верификовани посебном одлуком – М 24

Оригинални научни радови:

Кантова идеја вечног мира, *Српска политичка мисао*, 2/2016, стр. 61-92, ISSN 0354-5989, УДК 172.4 + Кант **ID=517327959**

О појму револуције, *Зборник Матице српске за друштвене науке*, бр. 154 (1/2016), стр. 67-90, ISSN 0352-5732, UDC 323.272 UDC 123.1 UDC 177, DOI: 10.2298/ZMSDN1654067K, **ID=517191511**

Рат и духовност, *Српска политичка мисао*, 1/2016, стр. 279-306. ISSN 0354-5989, УДК 355.01:2-18 **ID=517066583**

Прегледни радови и огледи

Религијски основ борбе за средиште света, *Српска политичка мисао*, 2/2015, стр. 215-237, ISSN 0354-5989, УДК 94(569.44):2-9 **ID=516497751**

Однос религије и уметности, *Теме*, 1/2012, стр. 351-360, ISSN 0353-7919, UDK 7.01:1:2, **ID=41269775**

Радови објављени у водећим часописима националног значаја – М 51

Прегледни радови

Улога љубави у образовању, у: *Црквене студије*, бр. 10, 2013, стр. 433-440, ISSN 1820-2446, УДК 271.2-4 37.33 **ID=515969367**

Критички осврт на разликовање знања и вере, у: *Култура*, бр. 134, 2012, стр. 388-394, DOI 10.5937 / kultura 123488K UDK 141.4 2:5 26:27 ISSN 0023-5164 **ID=190145804**

Дуалистичка учења о добру и злу, у: *Црквене студије*, бр. 14, 2016 (приложена потврда о прихватању, биће објављен до краја године), ISSN 1820-2446

Остале публикације и радови

¹ Бодовања која следе потичу од Комисије, и укључује објављене радове као и оне који су у поступку објављивања, за шта је кандидат поднео потврду о публиковању.

Збирка радова:

Траг. Филозофски огледи, Досије студио – Филозофска комуна, Београд, 2016, стр. 246, 24 cm, ISBN 978-86-6047-213-9 (DS) **ID=226127628**

Огледи:

О апсурду и смислу, у: *Искусство мере. Споменица Здравку Кучинару* (прир. З. Кинђић – В. Ђурђевић), Београд 2014, ISBN 978-86-6047-127-9 **ID=516062039** М44

Грех и покајање, у: *Дискурси* (Источно Сарајево), бр. 4, 2013, стр. 107-120, ISSN 2232-8637, UDK 2:316.7 **ID=515814743**

Студије:

Проблем другог у филозофији егзистенције, у: *Луча*, 1-2/2012, стр. 7-42, UDK 1, ISSN 0352-4973 **ID=516107351**

Прихваћени за објављивање:

Оригинални научни рад:

Однос морала и религије, у: *Филозофски годишњак* (Бања Лука)

Огледи:

Истина у науци, филозофији, религији и уметности, у: *Луча* 1-2/2015

Како да други буде ближњи. О могућности сусрета Истока и Запада, у: *Дискурси*, бр. 5

Радови са међународног научног скупа објављени у целини

New enchantment of the world, у: Социология религии в обществе позднего модерна : сборник статей и тезисов по материалам VI Международной научной конференции к 140-летию Белгородского государственного университета, 19-20 сентября 2016 г. AU=Lebedev, S. D.), стр. 31-40, ISBN 978-5-9908394-1-0, УДК: 215:172.3 ББК 86.210.1 С 69 **ID=517508439** М33

Између критике и осуђивања, у: *Faith and reason : International scientific meeting almanac* (ed. A. Milošević – Z. Kindić – Bishop David), Belgrade, 2016, стр. 45-58 (Међународна конференција одржана у Смедеревској Паланци 24-26. 6. 2016). ISBN 978-86-6047-215-3 (DS) **ID=517508183** М33

Between love and violence, у: *Religion and violence : International scientific meeting almanac* (ed. Z. Kindić – M. Blagojević – M. Lolić), Belgrade, 2016, стр. 17-25 (Међународна конференција одржана 26–28. 6. 2015. у Смедеревској Паланци). ISBN 978-86-6047-196-5 (DS) **ID=226241292** М33

Прихваћен, још необјављен:

Ancient and (post)modern eschatological notions, (Међународна конференција одржана 25-26. 9. 2015. у Белгороду, Русија – приложен сертификат о учешћу). Биће објављен у тематском броју часописа *Российский журнал социологии религии*. М23

Радови са научног скупа националног значаја објављени у целини

Духовни значај сећања, у: *Сећање и заборав* (прир. З. Кубурић – П. Миленковић). ЦЕИР – Филозофски факултет, Нови Сад, 2016, стр. 212-232 (Конференција одржана у Новом Саду 15-16. 5. 2016.). ISBN 978-86-84111-23-6 ID=517507671 M45

Однос живота и начела. Похвала принципијелности, у: *Светозар Стојановић : личност и дело* (прир. М. Радојчић), Институт за филозофију и друштвену теорију, Београд, 2015, стр. 193-206. (Конференција одржана у Београду 7-8. 6. 2013.) ISBN978-86-82417-82-8 ID=516497239 M45

Уређивање тематског зборника

Faith and reason (ed. A. Milošević – Z. Kindić – Bishop David), Belgrade, 2016. ISBN 978-86-6047-196-5 (DS) ID=226295052 M36

Religion and violence (ed. Z. Kindić – M. Blagojević – M. Lolić), Belgrade – Kruševac, 2016. ISBN 978-86-6047-196-5 (DS) ID=226241292 M36

Искусство мере. Споменица Здравку Кучинару (ур. З. Кинђић – В. Ћурђевић), Београд, 2014. ISBN 978-86-6047-127-9 ID=210721804

Чланство у уређивачким одборима домаћих и међународних научних скупова:

Faith and reason, Међународна конференција одржана у Смедеревској Паланци 24–26. 6. 2016. у оквиру Видовданских сусрета; организатори: ФОРЕЛ (Институт друштвених наука, Београд) – Филозофска комуна (подаци на стр. 2 Зборника)

Religion and violence, Међународна конференција одржана 26-28. 6. 2015. у Смедеревској Паланци у оквиру Видовданских сусрета; организатори: ФОРЕЛ (Институт друштвених наука, Београд) – Филозофска комуна – АРС (подаци на стр. 2 Зборника)

Сећање и заборав, Конференција одржана у Новом Саду 15–16. 5. 2016. у организацији ЦЕИР-а и Филозофског факултета у Новом Саду (приложена потврда)

Менторство и чланство у комисијама за стицања звања доктора, односно магистра и мастера наука:

Члан комисије за преглед и оцену, а затим и за одбрану докторске дисертације на Факултету политичких наука: Мирко Јаковљевић, Црна Гора као еколошка држава у јавном дискурсу (одбрањена 24. IX 2016).

Ментор за тезу на Факултету политичких наука у поступку: Александар Суботић, Однос личног идентитета и религиозности (одобрена на Већу Универзитета 14. VII 2014).

Ментор за тезу на Факултету политичких наука у поступку: Савка Каран. Месија у *New-Age*-покрету као антипод Спаситељу (одобрена на Већу Универзитета 20. IX 2016).

Зоран Кинђић био је ментор за један магистарски и један мастерски рад, а био ј и члан комисије за још пет мастерских радова.

Комисија је изршила увид у приложене радове и издања и оценила их је на следећи начин.

Увод у филозофију религије представља амбициозно замишљено дело од 24 поглавља које заузима 397 страница Б5-формата, са обимном библиографијом од неколико стотина јединица. У књизи се аутор бави широким спектром питања која сежу од религиолошких тема (Порекло религије, Одређење религије, Монизам и монотеизам, Однос морала и религије, Однос мистике и теологије, Линеарна и циклична концепција религије, Есхатологија, Месија, Светο – све до завршног поглавља „Однос религије и филозофије“, што је својеврсни *crescendo* читаве књиге), преко филозофских питања (Докази за постојање Бога. Проблем зла), затим теолошких тема (Стварање света, Стварање човека, Судбина и провиђење, Прелест, Спасење), па све до антропо-теолошких и антропо-филозофских питања (Духовне праксе, О молитви, Суочавање с проблемом смрти, Грех и покајање, Спасење). Кинђић, у наглашено лично интонираном, те ништа мање практицистички оријентисаном излагању, заступа схватање да филозофија, због своје наводне духовноискуствене мањкавости, није подобна за критичку рефлексију о религији с неког претпостављеног или очекиваног метанивоа (стр. 10: „свест о томе да су увиди филозофије инфериорни у односу на мистичко-религиозну спознају“), већ да се најбољи увид у то шта је, како аутор каже, „суштина религије“, може видети из сагледавања духовних искустава оних који су духовно најузраслији, најнапреднији, а то су мистици и свеци, будући, да према Кинђићу, ништа религију не може боље да разуме од ње саме. Сходно томе, не треба изнениде ауторова програмска најава према којој ће се „овај увод у филозофију религије разликовати од уобичајених у којима се углавном разматрају тумачења религије великих филозофа. Док је тамо нагласак на филозофији, овде ће бити на религији.“ (стр. 11), што онда, према аналогiji, погађа и системску филозофску рефлексију религије и религијски феномена. То је разлог због чега Кинђић наглашава да њега неће много занимати аутори других филозофскорелигијских монографија, што је свакако необично за једно овако насловљено истраживање, већ да ће рефлексија о највишим видовима верске и религијске праксе бити привилегован извор за обавештавање о најосјетљивијим питањима која је преда се ставио.

У поглављу о светоме, једном од најуспелијих делова ове књиге, репрезентативном за религиолошки интониране делове ове књиге, Кинђић даје феноменолошки скрупулозно излагање суштине самога светог, те неких његових манифестација и пројава, и то на трагу прилога двојице истакнутих тумача овога питања – Рудолфа Ота и Мирче Елијаде. Кинђић свето посматра као вредност, чак као оно што је мера степена религијске савршености саме религије, истичући, поред тога, и методолошку разлику између рационалистичких облика редукције светости и онога што је инхерентно самом феномену, што у неком смислу мора остати ускраћено за јасан и разговетан увид критичке, секуларне науке. Најважнији моменти светог јесу страховитост, која, међутим, не изазива грозу и одбојност, већ, напротив, привлачност, свемоћ и чуђење, које би можда, приметимо са своје стране, било боље назвати удивљеношћу (*fascinans*), да би се терминологско-таксономијски разлучило од филозофског концептуализовања чуђења (*thaumazein*), што Кинђић такође тематизује. Аутор с одобравњем реципира Отову идеју да је осећај за свето (*sensus numini*) априорна моћ, или дар, људскога духа. Када је реч о Елијадеу, Кинђић прати најважније моменте његовог схватања овог феномене, пре свега разумевање хијерофаније – појаве светог, и опозиције светог и профаног, за коју Кинђић верује да је подложна критици.

У поглављу Суочавање с проблемом смрти, где се наглашеније појављују лично-праксеолошки, па и практицистички тонови, аутор истраживаним питањима приступа

вишесмерно, тако што се њима бави историјски, реферишући у кратким пасажима о схватањима аутора који су се овим питањем бавили, било у философском (Платон, Шопенхауер, Блох, Финк, Јасперс, Хајдегер), било у теолошком кључу. Он затим даје назнаке за могућност системске релфлексije одређених делимичних проблема унутар ширег комплекса човековог односа према смрти, за шта му је посебно значајан Мигел да Унамуно. Аутору се нарочито плодним чини разграничавање „субјективног“ и „објективног“ поимања смрти, односно онога доживљеног лично (и личносно) и онога из „друге руке“, када се са смрћу суочавамо као са необјашњивом „чињеницом“, која утолико измиче рационалном објашњењу, без обзира на то што је искуство из прве руке нереносиво, због једносоставне чињенице да они који су „искусили“ смрт не могу да то искуство пренесу живима. Као укупни биланс односа „рационалног“ мишљења према овом егзистенцијалном питању, а поводом спорности Платоновог учења о сеоби душа са становишта хришћанства, Кинђић закључује: „Није ли већ то довољан разлог да философија одустане од суочавања са проблемом смрти и, као нерешив, препусти га религији?“ (стр. 175). Коначо, у овом, као и готово свим одељцима ове књига, има немало и ауторових личних утисака и искустава, која је он уткао у своје теоријско и практично искусивање питања која га заокупљају.

Таква тенденција је, поред осталог, изражена и у поглављу о молитви, у којем аутор без околишења у излагање инвестира свој општи животни светоназор, који је одскачна даска за прављење теоријских дистинкција као што су, на пример разликовање теоријског, практичног и духовног односа према свету, који су схваћени као три типолошки јасно разлучена светоодноса, што је, иначе, у философији крајње неубичајено. На трагу тога, у завршном поглављу, Кинђић одлучно разликује „световну философију“, којој приписује став „гордости“ (стр. 365), од „хришћанске философије“, која је неразлучива од lika личности онога који философира, која треба бити „христоносна“ (стр. 362). Но поред овог личног печата, који се може схватити као једна особена и изнад свега лична хришћанска философија живота, аутор своје лично животно позвање жели да помири са својим философским позивом, тако да је и то философско ипак једна од важних мисаоно-етосних нити ове тематски разнородне и занимљиве књиге.

У студији **Кантова идеја вечног мира** Кинђић покушава да слојевито захвати срж чувеног Кантовог списка, Иако каже да Кант *Вечни мир* схвата првенствено правно-политички, држи да би било погрешно ограничити се само на ту димензију, јер би нам тиме измакла дубине идеје Кенигсбершког философа. Наиме, сам спис треба ставити у нешто шири контекст, најпре самих Кантових списка, из којих се назире да он рат не третира искључиво као нешто безусловно вредносно негативно, тако да је могуће, да мимо човекових намера, рат буде средство произношења нечега што ће се накнадно испоставити као благотворно – уколико се узме у целости и погледу својих укупних последица. Уколико је рат посматра из метафизичког контекста, он, на трагу – или боље: као најаве потоње Хегелове идеје *лукавства ума* – може имати више оправдања, мимо онога што човек обично, при чистој свести, и уколико је добронамеран, себи и другима жели. Кинђић стога умесно уочава да неки од истакнутих тумача Кантовог Списа о миру – Хабермас, Ролс и Хефе – умањују „метафизичку“, па чак и религиозну димензију Кантовог целокупног поимања односа рата и мира.

У тексту **Духовни значај сећања** Кинђић се бави осветљавање онтолошког значаја сећања за човека, и то из философског (Хајдегер, Хегел и Ниче), из културолошко-митолошког угла, али и из верске перспективе, уз мноштво личних импресија, понекад

неуобичајених за текстове теоријске нарави. Аутор неуморно настоји на темељном значају памћења, не као пукога памћења ове или оне пјојединости, која се већ наредног тренутка може заборавити – за конситуисање и очување човековог идентитета, те уопште његовог духовног здравља.

Студија **Проблем другог у филозофији егзистенције** Кинђић ово питање разматра на примеру четворице истакнутих философа, од којих тројица и „званчно“ јесу философи егзистенције (Кјеркегор, Сартр и Јасперс), док четврти, Мартин Бубер, јесте јеврејски религијски мислилац у чијем мишљењу била изражена философска нота, која је вероватно била онајближа тематици и мисаоном убођају егзистенцијалном мишљењу. Избор који је Кинђић направио у погледу истраживаних аутора није случајан, будући да, како он успело показује, назови четворице аутора могу да се реконструишу у један исторјискофилофски, метаинтерпративно конституисани, антиномично-допуњавајући низ. То објашњава зашто је он у излагању пошао од Сартра, временски најкаснијег, који се уз то издваја и тиме што је једини од ове четворице био неверујући, што је, како Кинђић показује, од значаја и за разумевања проблема другог и другости.

Сартр, како Кинђић показује, уводи перспективу сабића (хајдегеровско *Mitsein*), указујући да појављивање другог полазни, примарни его увлачи у дијелектику узајамнога, чак и нехотичнога, узимања за објект, што зачиње субјект-објект-дијалектику, тедвојство бића-за-себе и бића-по-себи. Када се уђе у такве односе, показује се, да спекулативно посматрано, други који ме воли – уколико ме воли, *nolens-volens* почиње да фигурише – колико успело, друго је питање – као темељ моје фактичности, онај којмојем бивању, чак и пукој чињеници да јесам, даје оправдање и изесни смисао, чак с оне стране своје евентуалне изричите намере. Проблем је, међутим, што се у захтеву за бивање вољеним, на безуслован, апсолутан начин, сударају два реципрочна, али у пракси међусобно искључујућа, или макар не посве остварива пројекта. Љубав, ако је једнострана – није остварена, испуњена, а ако треба да се оствари, она води условљавању и условном испуњену циља оправдања опстанка другог. Зато за Сартра, који је најскептичнији у погледу могућности играња „позитивне“ улоге другог у животу ега, љубав је та која је у колизији са слободом, која за њега фигурише као *non plus ultra*. Из тога разлога за Сартра сабиће непоправљиво остаје сфера конфликта. Други су они који притискају, упросечују, поравнавају, они који су, често као маса, гомила – опасност за јаственост ега.

За Јасперса, други јесте и прилика за самоостварења ега, али и онај чије постојање и интеракција са мнош мени омогућује да себе боље сагледам. Како Кинђић подсећа, кључне димензије, односно кључни типови човековог искуства јесу граничне ситуације (себе самога), сусрет са трансценденцијом (са оностраним, Божјим,) и егзистенцијална комуникација (са другим), која се схвата и као борба-у-љубави. За Кјеркегора, међутим, иако дубоко хришћански инспирисаног, други није прилика за (моје) остварење, за (нашу) заједницу у љубави, већ онај од којег долази опасност по личност личности, због чега је код њега привилегован однос према трансценденцији, при чему као да се заборавља на момент ближења у другоме. Осим пијетистичког индивидуализма, оваквом схватању вероватно је допринело Кјеркегорово животно искуства вечно несхваћеног, притом болно осетљивог отпадника од заједнице. Зато није ни чудо што је за њега религијско, као лична вера, неупоредиво драгоцене од етичке димензије егзистенције.

За Бубера, међутим, Ја-Ти-однос је „прејаствен“, тј. димензија личносне другости, априорно претходи могућности фактичке и концептуалне конституције јаства. Притом, ту није реч само о односу према коначној личности другог човека него и према „тиству“

самог трансцендентног Бога. За Бубера се други не посматра са становишта користи за мене, за неко иницијално, лично ја – због чега он о Ја-Ти-односу просуђује с оне стране дистинкције други је опасност (Сатр) – други је шанса (Јасперс). Штавише, он говори о „аутентичности међуљудскости“, као о самосталној онтолошкој димензији не само социјума него и космоса.

У чланку **Рат и духовност** аутор покушава да преиспита однос према рату који је у доминатном јавном мњењу априорно негативан. Пре свега, он указује на то је за духовне феномене особена напетост прма себи самима, дакле борба, „рат“ са собом, из чега понекад настаје новина, нови духовни квалитет. У разумевање философске димензије рата Кинђић се позива на Хегела, Ничеа и Шелера, који су, сас своје стране, имали разумевање за рат као нешто што није нужно само деструктивно, већ што може бити и стваралачко, оплођујуће дакле с оне стране разликовања праведног и неправедног рата. Осим посматрања феномена рата из теоријског угла, Кинђић тај феномен разматра и из религијског угла, и када је реч о религијским традицијама Индије и о хришћанској традицији. Он закључује да је са становишта „духовности“ – која је према ауторовом подразумевању, које овде није поближе изложио нити рефлектовао, ближа религији него философији и философском поимању духа – рат у општем случају допуштен.

У тексту **Однос морала и религије** Кинђић истражује ово питање на примеру двеју истакнутих фигура модерне философије, које су значајне за разумевање ове опозиције: Канта и Кјеркегора. Кант прихвата просветитељско разликовање природне и позитивне религије, а религију уопштено одређује као „прихватање свих наших дужности као Божјих заповести“. Надаље, као што је диспозиција за умствену веру присутна у сваком човеку, тако и клице моралне религије има у видљивој цркви. За Кјеркегора, религијско је надмоћно етичком, зато што етичко упућује на општост, док религија, као, пре верско него религијско, искуство личног парадокса, указује на непоновљиву појединачност која је, супротно целокупној дотадашњој метафизичкој повести, надмоћна у односу на општост. Религиозна позиција је за њега апсурдна – али стога нипошто не и неприхватљиви нити неистинита – зато што је она оличење немогућности измирења општег и појединачног, коначног и бесконачног, што је један од постулата Хегелове метафизике. Кинђић, са своје стране, одлучно заступа став да је религија изнад морала, али не само као лични религијски став, као што то заступа Кјеркегор. На основу тога он износи и критику Кантовог и Кјеркегороовг одбијања позитивне религије.

У чланку **О појму револуције**, Кинђић даје сумативан преглед различитих философских употреба и рефлексије о појму револуције, које иду од револуције индустријске производње, преко научне револуције, до социјалне револуције, позивајући се притом, редом, на Гинтера Андерса, Томаса Куна и Карла Левита, који је подсетио на заборављену Прудонову тезу да је „Бог зло“, а „Луцифер гениј револуције“. Кинђић затим појам револуције додатно проширује, не питајући се притом о евентуалном заједничком хоризонту свих тих употреба, на религију религијске реформаторе, за које се такође често каже да су, метафорички, донели „духовну револуцију“. Аутор затим, следећи промишљање револуције Милана Кангрге и Гаја Петровића, покушава да допре до онога што он назива, односно пројектује као „истински појам револуције“, или као „онтолошку револуцију“, коју препознаје у одређеној изведби хришћанске традиције, да би закључио да је „духовни појам револуције“ – при чему је „духовност“ схваћена у недовољно експликованом религијскосинкретичком кључу – надмоћнији у односу на „философски“.

У прилогу **New Enchanatemnt of the Wold** Кинђић, пошавши од Веберове теорије модернизације као рашчаравања, те имавши у виду тезу о „дијалектици просвећености“ Хоркхајмера и Адорна, покушава да осветли могућности поновног зачаравања као евентуалног пута за излазак из кризе савременог света изазване самопоробљавњем модерног човека путем ннструменталне рационалности, као крајњег изданка процеса секуларизовања. То има за последицу егзистенцијално искуство искорењености и безавичајности, на које се различито реагује, неретко екстремно и уз продубљивање слике егзистенцијалне кризе, што наводи на помисао о поновном зачаравању као могућем решењу, што се најављује и феноменом који Адорно назива „секундарном митологијом“. На крају, констатујући да Вебер и Критичка теорија друштва не могу да нађу одговор на кризу, он закључује да излаз није у новој митологији, већ у „реафирмаици светог“.

У теолошки интонираном прилогу **Ancient nad (Post)Modern Eschatological Notions** аутор разматра алтернативе у поимању онога што се подразумева под есхатологијом, и то у дијахронијском луку, чиме претпоставља да есхатолошко искуство није нешто што је одликовало само прошле епохе, нити нешто што је особено само за јудео-хришанску религиозност, односно на њој саздану цивилизацију, нити је, коначно, појава Месија особена само за линеарну или пак само цикличну концепцију времена. Речју, есхатолошко за Кинђића представља надепохално-натповесну повесно-искуствену „универзалију“, макар.

Прилог **Between Love and Violence** представља огледање о човековој подељености између насиља и љубави, односно зла и добра и у свакодневном животу и у повести. Кинђић, служећи се примерима из религијске традиције и хришћанства и Далеког истога, пре свих Индије, разматра целисходност употреба кажњавања у педагогији, покушавајући да проникне у питање односа према непријатељу, и то из перспективе непрозирности Божанске Промисли.

У огледу под називом **О апсурду и смислу** Кинђић истражује проблем односа смисла и бесмисла, крећући се по широком простору тема и аспеката повезаних са философијом и теологијом, при чему аутор привилеговано место додељује „живом искуству“, што укључује и његова лична суочавања с овим темељним питањима. Аутор се, дакле, не устеже од широко постављеног личног инвестирања у истраживање смисла, позивајући се на базу властитог светоназора. Кинђић вредносно позитивно третира данас толико призивану, углавном на идеолошки начин, „креативност“; уводећи, коначно, и неубичајено разликовање „објективног“ и „субјективног“ смисла.

У тексту **Дуалистичко учење о добру и злу** Кинђић даје панорамски преглед најпознатијих дуалистичких религијских учења – од зороастризма, преко гнозе до манихејства. Поред сажетог прегледа садржине њихових учења, аутор се бави питањем начелног односа двају чачела, пре чему је интересантно питање да ли је реч о силама подједнаке или пак неједнаке снаге.

У раду **Између критике и осуђивања**, полази се од противстављања двају појмова и пракси карактеристичних за философију, односно религију. У раду се, уз наглашено узимање исходишта у хришћанској теологији и уопште у хришћански инспирисаном светоназору, узимају у разматрање одређена питања из свакодневног живота, не устежећи се ни од запажања која би се могла схватити и као упутства за исправно вођење живота.

У краћем огледу **Однос религије и уметности** аутор се креће кроз неколико најопштијих тема која сматра значајним за осветљавање овога питање, уз повремено варирање одређених топоса који у његовом властитом светоназору имају истакнуто место.

У краћем огледу **Улога љубави у образовању** износи своје рефлексије и утиске о питању образовања и васпитања у нашем времену, уз нагласак на значај љубави и блискости за успешност процеса образовања.

У прегледном раду **Однос живота и начела. Похвала принципијелности**, који је уједно и студија случаја професора Светозра Стојановића, Кинђић скицира проблематику односа моралности и начелности, конструишући притом три позиције-случаја: примат „живота“ над начелима, примат начела над „животом“, и међусобни утицај начела и „живота“ за њихов узајамни развој. Кинђић се одлучује за трећу позицију као оптималну, што му затим служи као одскачна даска за процену животног и теоријског ангажовања Светозара Стојановића.

Студија **Грех и покајање** представља изворно теолошки текст, опремљен одговарајућом теоријском апаратуром, где аутор разматра једно од најважнијих питања практичне теологије, уносећи, као и увек, и овде личну, животноискуствену ноту у своја извођења.

Чланак **Религијски основ борбе за средиште света** представља исцрпно, више наративно него теоријском апаратуром подупрто излагање предисторије, односно историјске фактографије савременог спора за примат у Јерусалиму између трију монотеистичких религија, које Кинђић назива „борбом за средиште света“, по инерцији из времена када је вера имала кључно место у генерисању слике света. У тексту аутор излаже разлоге значаја, односно за тражење за себе превенства у Јерусалиму сваке од поменутих религија.

У тексту **Критички осврт на разликовање знања и вере** Кинђић се у, актуалнополемичком контексту, враћа једном од некада горућих питања модерног мишљења – односу знања и вере – које је успоном секуларне науке и секуларног светоназора временом превазиђен, али не стога што је заправо био решен.

Поред наведених радова, Зоран Кинђић је приложио и текстове „Истина у науци, филозофији, религији и уметности“, „Како да други буде ближњи. О могућности сусрета Истока и Запада“; као и једнотомну збирку својих, углавном раније објављених текстова под називом *Траг*.

Поднешени, радови, односно академска достигнућа, вреднована су (тј. „бодована“) на следећи начин, а у складу с важећим Правилником Министарства, при чему, нажалост, нису сви доспели радови могли бити бодовани, будући да неке публикације из административних разлога нису увршћене у поменути Правилник, иако својим квалитетом то завређују:

M42	5 бодова
M 24 – x 5	20 бодова
M 51 – x 3	9 бодова
M44	2 бода
M33 – x 3	3 бода
M23	4 бода
M36 – x 2	2 бода
M45 – x 2	3 бода

УКУПАН ЗБИР: 48 бодова.

Према укупном збиру бодова, Зоран Кинђић испуњава услов за избор у звање редовног професора.

На основу увида у поднети материјал, пре свега у ауторске текстове, комисија је заузела становиште да је др Зоран Кинђић особена фигура у нашој науци, која не држи много до конвенционалних подела на теоријске дисциплине, па ни академске конвенције којима се претпостављају разлике између научног и ненаучног дискурса. Реч је о аутору упечатљивог личног набоја у писаном изразу, али и у усленом, педагошком наступу који се, по правилу, бави темама које најпре њега лично дубоко дотичу, али које могу занимати шири круг академске, па и ванакадемске публике.

Установивши да кандидат задовољава предвиђене формалне критерије, али и на основу општег утиска насталог увидом у његове радове, и уопштено, у његову универзитетску делатност, Комисија је дошла до закључка да **Зоран Кинђић задовољава услове за избор у звање редовног професора и због тога предлаже да у исто буде изабран, и то у научној области „Филозофске, социолошке и психолошке студије“.**

У Београду, 12. I 2017.

КОМИСИЈА:

др Јован Бабић, редовни професор

др Богољуб Шијаковић, редовни професор

др Јелена Ђорђевић, редовни професор

др Часлав Д. Копривица, редовни
професор, председник Комисије
